

MEDEDELING

Referentienummer: M_PER_2019_009
Datum: 2012-12-19
Gewijzigd: 2021-03-17
Contact: Dienst Personeel - dienst_personeel@katholiekonderwijs.vlaanderen -
02 507 07 01

De omkaderingsmiddelen voor de betrekkingen van leraar en godsdienstleraar in het gewoon voltijds secundair onderwijs en OV4 van het buso

INHOUD

1	Inleiding	2
2	Reglementering	2
2.1	Wetteksten.....	2
2.2	Ministeriële omzendbrieven	3
3	Principe van de jaarlijkse verdeling van de betrekkingen	3
3.1	Verdeling van de betrekkingen bij het begin van het schooljaar.....	3
3.2	Inrichten van een bijkomende betrekking in de loop van het schooljaar	4
3.3	Wegvallen van een betrekking in de loop van het schooljaar.....	4
4	Pakket uren-leraar	5
4.1	Aanwendingspercentage	5
4.2	Vrije aanwending.....	6
4.2.1	Aanwending als lessen	6
4.2.2	Aanwending als uren die geen lessen zijn	6
4.2.3	Overdracht vanuit Se-n-Se of HBO5 naar een ander opleidingsinstituut.....	7
4.2.4	Voordrachtgevers	7
4.3	Beperkingen op de vrije aanwending van het pakket uren-leraar.....	7
4.3.1	Uren voor het vak godsdienst	8
4.3.2	Uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT-uren)	8
4.3.3	Uren voor interne pedagogische begeleiding (IPB).....	10
4.3.4	Uren voorbehouden voor structuuronderdelen waarvoor ze gegenereerd zijn	10
4.4	Overdracht uren-leraar	11
4.5	Minimumpakketten.....	11
4.6	Pakket uren-leraar voor scholen in afbouw	12
5	Extra uren-leraar (20 000) voor de scholengemeenschappen	12
6	Extra uren-leraar voor land- en tuinbouwscholen	12
7	De globale puntenenveloppe	13
8	Extra uren-leraar voor gelijke onderwijskansen (GOK)	13

9	Extra uren-leraar onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)	14
10	Punten voor ICT-coördinatie	15
11	Uren-leraar voor tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH)	16
12	Uren voor aanvangsbegeleiding	17
13	Overlegprocedure met het oog op de aanwending van het urenpakket.....	17
13.1	Schoolraad	17
13.2	Lokaal onderhandelingscomité (LOC)	18
14	Zending “aanwending middelen”	18
15	Overschrijding van het pakket uren-leraar	18

1 Inleiding

Deze mededeling biedt een overzicht van de verschillende omkaderingsmiddelen (uren-leraar, punten, vervangingseenheden ...) waarmee betrekkingen van **leraar en godsdienstleraar** kunnen worden ingericht in scholen voor **voltijds gewoon so en in opleidingsvorm 4 (OV4) van het buitengewoon secundair onderwijs**.

In punt 2 sommen we de wetteksten en de Ministeriële omzendbrieven op die vastleggen hoe die uren-leraar, punten en vervangingseenheden worden berekend. Als bepaalde onderwerpen verder worden uitgediept in een van onze andere mededelingen, verwijzen we daarnaar verderop in deze tekst.

Voor de omkaderingsmiddelen die worden toegekend aan de aangehechte of autonome centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs verwijzen we naar de [Ministeriële omzendbrief SO/2008/08](#) “Stelsel van leren en werken”.

2 Reglementering

2.1 Wetteksten

- Artikels 19 tot 31, 201, 209 tot en met 241/1 en 315 van de [Codex Secundair Onderwijs](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 31 juli 1990 tot vastlegging van het pakket “uren-leraar” in het voltijds secundair onderwijs](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 2002 inzake de organisatie van onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2002 betreffende het geïntegreerd ondersteuningsaanbod in het gewoon secundair onderwijs](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 betreffende ICT-coördinatie in het onderwijs](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 betreffende de oprichting en instandhouding van betrekkingen in het ambt van leraar secundair onderwijs, belast met het geven van praktische vakken, die voor de verzorging en het onderhoud van teelten en de veestapel in het voltijds gewoon secundair onderwijs worden ingezet](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2007 betreffende het onderwijs aan huis voor zieke kinderen en jongeren](#);
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 4 september 2009 betreffende de globale puntenenveloppe in het secundair onderwijs](#).

2.2 Ministeriële omzendbrieven

- [Ministeriële omzendbrief SO 55](#) “Ambt van directeur en pakket “uren-leraar” in het voltijds secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief SO 62](#) “Scholengemeenschappen secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief GD/2003/04](#) “Mededeling betreffende ICT-coördinatie: maatregelen vanaf het schooljaar 2005-2006”;
- [Ministeriële omzendbrief SO/2005/05](#) “Onderwijs voor zieke jongeren”;
- [Ministeriële omzendbrief SO 75](#) “Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief SO/2005/07](#) “Het gelijke onderwijskansenbeleid voor het secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief SO/2009/03](#) “Berekening van de globale puntenenveloppe in het secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief PERS/2009/06](#) “Aanwending van de globale puntenenveloppe in het secundair onderwijs”;
- [Ministeriële omzendbrief PERS/2014/06](#) “Beperking van het aantal uren die geen lessen zijn en georganiseerd worden als bijzondere pedagogische taken in het secundair onderwijs”;

3 Principe van de jaarlijkse verdeling van de betrekkingen

3.1 Verdeling van de betrekkingen bij het begin van het schooljaar

Een vastbenoemd personeelslid heeft steeds recht op een betrekking voor het volume waarvoor hij/zij benoemd is, en dit vanaf de ingangsdatum van zijn benoeming tot aan zijn ontslag (bv. bij pensionering of mutatie). Onder de vastbenoemden worden de betrekkingen telkens verdeeld bij het begin van het schooljaar, en dit voor de duur van het volledige schooljaar. Dit is ook het geval indien het aantal werkelijk te presteren uren fluctueert doorheen het schooljaar, bv. ten gevolge van de organisatie van blokstages of van keuzemodules voor een deel van het schooljaar: ook die opdrachten worden administratief behandeld als een betrekking met een vast volume voor de volledige duur van het schooljaar.

Het recht van de vastbenoemden betekent niet dat het schoolbestuur de uren-leraar verplicht moet aanwenden om betrekkingen te creëren voor alle vastbenoemde leraren en godsdienstleraren. Die verplichting heeft het schoolbestuur enkel bij de aanwending van de punten van de globale puntenenveloppe (het zgn. historisch passief van de school: zie punt 7.2 van de mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)” onder het thema Omkadering). Daarentegen bestaat dergelijke verplichting *niet* bij de aanwending van de uren-leraar: die hoeft het schoolbestuur enkel aan te wenden om de betrekkingen in te richten (als lessen of als “uren die geen lesuur zijn”) die nodig zijn voor de organisatie van de school. Het is absoluut niet verplicht (en het zou al te gek zijn) om betrekkingen in stand te houden in een vak dat niet meer wordt aangeboden ten gevolge van de afbouw van een studierichting of van een wijziging van de lessentabellen. Zie het voorbeeld hierna.

Indien er te weinig betrekkingen zijn voor alle vastbenoemden binnen hun “zelfde ambt”, moet het schoolbestuur overgaan tot terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking; indien mogelijk moet het bestuur eerst de voorafgaande maatregelen treffen om TBS/OB te vermijden. Zie hiervoor verder de mededeling “[De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling in het gewoon so](#)” (thema: Reffectatie).

Voor de uitzonderlijke situatie dat een bepaalde betrekking van een vastbenoemd personeelslid wegvalt in de loop van het schooljaar: zie punt 3.3.

Voorbeeld

Ingevolge de modernisering van het so voorziet een school in de lessentabel van 1A méér uren AV Maatschappelijke vorming en minder uren AV Wiskunde. Het schoolbestuur moet in die vakken het



aantal lesuren inrichten dat nodig is om de nieuwe lessentabel te realiseren, ook als dit zou betekenen dat er voor een vastbenoemde leraar te weinig vacante uren zijn in AV Wiskunde (of in een ander vak binnen zijn “hetzelfde ambt”), terwijl de uren AV Maatschappelijke vorming niet kunnen worden toegekend aan een vastbenoemde maar aan een tijdelijke titularis.

3.2 Inrichten van een bijkomende betrekking in de loop van het schooljaar

Terwijl de betrekkingen in principe worden ingericht vanaf het begin van het schooljaar en voor de volledige duur ervan, kan het gebeuren dat een school pas later in het schooljaar vaststelt dat er in een bepaald vak méér lesuren moeten worden ingericht (bv. ten gevolge van een onverwacht grote instroom in de loop van het schooljaar), of dat er nood is aan bijkomende opdrachten onder de vorm van “uren die geen lesuur zijn”.

Het is perfect toegelaten dat een school ook na 1 september nog nieuwe betrekkingen opricht. We vestigen er wel de aandacht op dat een structuuronderdeel waarin geen leerlingen zijn ingeschreven op 1 oktober (of op 1 maart, in het geval een Se-n-Se pas op 1 februari is opgestart), nadien in de loop van het schooljaar niet meer kan worden (her)opgestart.¹

De school kan haar beschikbare uren-leraar ook nog in de loop van het schooljaar aanspreken, om een betrekking pas na 1 september in te richten. Indien nodig kan ze daarvoor zelfs een of meer uren-leraar gebruiken die initieel waren gemeld als overdracht naar het volgende schooljaar (“buffer”). Dit is niet enkel mogelijk met de uren-leraar die de school had gemeld als eigen overdracht naar het volgende schooljaar, maar zelfs met de overdracht (“buffer”) van een andere school van de scholengemeenschap of van het eigen net.²

Eenmaal een uur-leraar is ingericht voor het geheel of zelfs maar een beperkte periode van het schooljaar, kan het niet meer worden overgedragen naar een andere school of naar het volgende schooljaar: de maanden waarin het uur-leraar niet werd aangewend, kunnen m.a.w. niet worden gerecupereerd.

Bij de toekenning van de nieuwe betrekking zal het schoolbestuur uiteraard rekening houden met de rechten van de personeelsleden: de eigen vastbenoemden van de school, de terbeschikkinggestelden van het schoolbestuur en van de scholengemeenschap, en de TADD’ers van de scholengemeenschap.

3.3 Wegvallen van een betrekking in de loop van het schooljaar

Zoals gezegd in 3.1, worden de betrekkingen in de regel verdeeld bij het begin van het schooljaar, en voor het geheel van dat schooljaar. Dit is ook het geval indien het aantal werkelijk te presteren uren fluctueert doorheen het schooljaar, bv. ten gevolge van de organisatie van blokstages of van keuzemodules voor een deel van het schooljaar: ook die opdrachten worden administratief behandeld als een betrekking voor een volledig schooljaar.

Hoogst uitzonderlijk kan het voorkomen dat een betrekking die voor een volledig schooljaar voorzien was, nog weinig zin blijkt te hebben, bv. omdat de school had gehoopt een bepaalde studierichting met uiterst weinig leerlingen in stand te kunnen houden, maar na enige tijd moet vaststellen dat alle leerlingen ervan zich hebben uitgeschreven. In de richtingsspecifieke vakken blijken dan plots géén leerlingen meer te zitten.

Ook nu geldt dat de overeenkomstige uren-leraar niet meer kunnen worden overgedragen: eenmaal een uur-leraar is ingericht voor het geheel of zelfs maar een beperkte periode van het schooljaar, kan het niet meer worden overgedragen naar een andere school of naar het volgende schooljaar.

¹ Zie [punt 3.1 van de Ministeriële omzendbrief SO 61](#) “Programmatie in het voltijds gewoon secundair onderwijs”.

² Zie [punt 4.3.2 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

De maanden waarin de uren-leraar niet werden aangewend, kunnen m.a.w. niet worden gerecupeerd.

Welke de gevolgen voor de betrokken personeelsleden zijn, hangt af van hun statuut:

- Aan het **vastbenoemde** personeelslid dat titularis was van die betrekking, zal het schoolbestuur trachten een andere invulling van de betrekking te geven, bv. een klassplitsing in een ander vak dat evenzeer behoort tot “hetzelfde ambt”, of eventueel de wijziging van de opdracht in een “uur dat geen lesuur is”. Indien dat niet mogelijk is, wordt de vastbenoemde leraar van het weggefallen vak ter beschikking gesteld wegens ontstentenis van betrekking. Deze terbeschikkingstelling treft dus niet de vastbenoemde met de kleinste dienstanciënniteit in “hetzelfde ambt” en zelfs niet de tijdelijke titularis die in hetzelfde vak was aangesteld, maar wel de vastbenoemde die titularis was van de lessen niet meer in stand worden gehouden. Eenmaal TBS/OB gesteld wordt het personeelslid gereffecteerd of wedertewerkgesteld zodra er een vacante of niet-vacante betrekking vrij komt in de scholengemeenschap; in afwachting krijgt hij/zij een niet-organieke betrekking toegewezen.³
- Voor een **tijdelijk** personeelslid dat **titularis** was van die betrekking biedt de wetgeving geen grond voor de beëindiging van de aanstelling.⁴ Het schoolbestuur moet dat personeelslid dus in dienst houden voor de rest van het schooljaar, maar kan uiteraard zijn opdracht wel op een andere, meer zinvolle manier invullen, bv. door het personeelslid te belasten met een klasplitsing in een vak waarvoor hij een vereist bekwaamheidsbewijs heeft of waarvoor hij TADD-recht geniet, ofwel door de opdracht voortaan in te vullen als een “uur dat geen lesuur is”.
- Wie was aangesteld als **interimaris** van een vastbenoemde of tijdelijke titularis wiens betrekking anders wordt ingevuld (zie hierboven), blijft aangesteld als interimaris voor diezelfde titularis. Wie was aangesteld als **interimaris** voor een vastbenoemde die ter beschikking wordt gesteld wegens ontstentenis van betrekking, ziet zijn aanstelling beëindigd van rechtswege.

4 Pakket uren-leraar

Elke school ontvangt jaarlijks een pakket uren-leraar. Dit pakket uren-leraar wordt door de administratie secundair onderwijs berekend en toegekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen (per graad en per onderwijsvorm) en bestaat uit:

- een aantal uren-leraar voor het onderwijzen van alle vakken;
- een aantal uren-leraar uitsluitend voor het onderwijzen van het vak katholieke godsdienst (zie punt 4.3.1).

De parameters voor het berekenen van het aantal uren-leraar worden uiteengezet in punt 3.2 van de [Ministeriële omzendbrief SO 55](#) “Ambt van directeur en pakket “uren-leraar” in het voltijds secundair onderwijs”.

4.1 Aanwendingspercentage

Op het berekende pakket uren-leraar wordt een “aanwendingspercentage” toegepast; uiteraard gaat het hier om een besparingsmaatregel voor de overheid. Dit aanwendingspercentage verschilt naargelang de bestemming van de uren:

- het aantal uren-leraar voor alle vakken mag slechts voor 96,57% worden aangewend;
- het aantal uren-leraar voor godsdienst mag slechts voor 96,57% worden aangewend;

³ Interpretatie bevestigd door de overheid op het informeel middagoverleg met de koepels en de vakorganisaties d.d. 30 april 2009. De wettelijke basis is nu terug te vinden in [art. V.75 § 1 van de Codificatie sommige bepalingen betreffende het onderwijs](#).

⁴ [Art. V.75 § 1 van de Codificatie sommige bepalingen betreffende het onderwijs](#) geldt enkel voor vastbenoemde personeelsleden. [Art. 21 van het Decreet Rechtspositie](#) biedt geen wettelijke basis om de aanstelling van de tijdelijke titularis van rechtswege te beëindigen.



- het aantal uren-leraar volgens minimumpakketten (zie punt 4.4) mag voor 98,57% worden aangewend;
- het aantal uren-leraar voor de structuuronderdelen aso en tso met component topsport (zie punt 4.3.4.2) mag voor 100% worden aangewend.

4.2 Vrije aanwending

Het pakket uren-leraar kan worden aangewend voor de subsidiëring van **lesuren** en van “**uren die geen lesuur zijn**”.

4.2.1 Aanwending als lesuren

Hoewel het pakket uren-leraar wordt berekend met coëfficiënten die verschillen per graad en per onderwijsvorm, kunnen alle uren-leraar van de school vrij worden aangewend in het geheel van het instellingsnummer. Toch zijn er enkele beperkingen op deze vrije aanwending. Deze worden opgesomd in punt 4.3.

Enkele aandachtspunten bij de vrije aanwending van het pakket uren-leraar:

- Bij de aanwending moet rekening worden gehouden met de goedgekeurde leerplannen. De leerlingen moeten alle lessen krijgen die voor hun structuuronderdeel zijn vastgelegd.
- Alle samenstellingen van leerlingen binnen dezelfde school zijn toegelaten voor zover de goedgekeurde leerplannen voor elke leerlingengroep worden gerealiseerd. Terwijl samenstellingen voorheen enkel toegelaten waren binnen dezelfde graad, is deze beperking sinds enige tijd opgeheven⁵: binnen dezelfde school kunnen leerlingen zelfs graadoverschrijdend worden samengezet; de voorwaarde i.v.m. het realiseren van de leerplannen blijft uiteraard wel gelden. Ook mag men bij de samenstelling van leerlingengroepen het veiligheidsaspect en het welbevinden van leerlingen en leraren niet uit het oog verliezen. Speciale aandacht moet gaan naar de veiligheid bij het onderwijzen van praktische vakken, in labo's e.d.
- Het uitgangspunt is steeds dat een leraar wordt aangesteld in een betrekking die wordt ingericht in de school waar ook zijn leerlingen zijn ingeschreven; anders gezegd: een leraar wordt in dienst gemeld (en de nodige uren-leraar worden aangerekend) in hetzelfde instellingsnummer waar zijn leerlingen zijn ingeschreven. Toch is het mogelijk dat leerlingen een deel van hun vorming krijgen van een leraar die in dienst is gemeld in een *andere* school (instellingsnummer): zie de mededeling “[Lesbijwoning in een andere school](#)” (thema: Lesbijwoning). Bij toepassing van die werkwijze kunnen leerlingen van de ene school samenzitten met leerlingen van een andere school waar de leraar in kwestie in dienst is gemeld, of kunnen ze zelfs als afzonderlijke groep les krijgen van een leraar die in dienst is gemeld vanuit die andere school voor gewoon so (ander instellingsnummer). Leerlingen van het buso kunnen ook de lessen bijwonen in een school voor gewoon so OF in een andere buso-school, maar leerlingen van het gewoon so kunnen niet de lessen bijwonen in een buso-school. Zie verder punt 13 van de mededeling “[Wijzigingen in de personeelsreglementering vanaf 1 september 2017](#)” (thema: Wijzigingen).

4.2.2 Aanwending als uren die geen lesuren zijn

Onder de “uren die geen lesuren zijn” verstaat men:

- bijzondere pedagogische taken (BPT) - zie hierover verder punt 4.3.2;
- klassendirectie (in de meeste scholen klassenleraar of klastitularis genoemd);
- klassenraad;
- inhaallessen;
- nascholing;

⁵ Zie [punt 4.2.4 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

- seminars (zie ook mededeling "[Seminaries: personeelsconsequenties](#)" onder het thema Seminars);
- interne pedagogische begeleiding (IPB), doch enkel in scholen met bso - zie hierover verder punt 4.3.3.
- trajectbegeleiding dual;
- vanaf 1 september 2019: aanvangsbegeleiding.

Zie verder punt 4 van de mededeling "[Vakken en bekwaamheidsbewijzen voor het ambt van leraar](#)" (thema: Bekwaamheidsbewijzen).

4.2.3 Overdracht vanuit Se-n-Se of HBO5 naar een ander opleidingsinstituut

Een school voor voltijds gewoon secundair onderwijs kan uren-leraar overdragen naar een centrum voor volwassenenonderwijs of naar een hogeschool waarmee wordt samengewerkt om een structuuronderdeel Se-n-Se of HBO-verpleegkunde te organiseren. Als het gaat om de Se-n-Se Integrale veiligheid TSO, dan is ook overdracht van uren-leraar mogelijk naar een opleidingsinstelling van politie of brandweer waarmee wordt samengewerkt.

Het aantal uren-leraar dat aldus wordt overgedragen is niet reglementair beperkt, maar moet voor onderhandeling worden voorgelegd aan het LOC of de ondernemingsraad. De overdracht moet uiterlijk op 30 september plaatsvinden.

Zie verder [punt 4.5 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

4.2.4 Voordrachtgevers

Een voordrachtgever is een lesgever die in het kader van de realisatie van het onderwijsprogramma aan leerlingen of cursisten⁶ voordrachten geeft vanuit zijn/haar deskundigheid en ervaring in de arbeidsmarkt en de bedrijfswereld. De voordrachtgever mag geen lid zijn van het schoolbestuur en ook geen gesubsidieerd personeelslid van de school.

De overheid heeft voor de financiering van voordrachtgevers twee systemen uitgewerkt: de omzetting van uren-leraar in een krediet (waarmee de voordrachtgevers worden bezoldigd) en de samenwerking met bijvoorbeeld een centrum voor volwassenenonderwijs of een hogeschool via de overdracht van uren-leraar. Zie ook mededeling "[Voordrachtgevers en andere vormen van samenwerking met externe lesgevers in het voltijds secundair onderwijs](#)" (thema: Voordrachtgevers) en [punt 4.6 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

Voordrachtgevers kunnen worden ingeschakeld in:

- alle structuuronderdelen van de derde graad tso en bso (met inbegrip van de derde graad tso Se-n-Se en de specialisatiejaren bso);
- het structuuronderdeel hoger beroepsonderwijs (hbo5) Opleiding Verpleegkunde.

Van Se-n-Se Integrale veiligheid tso kunnen maximaal 6 uur/week worden aangewend voor voordrachtgevers; voor de andere genoemde structuuronderdelen maximaal 2 uur/week.

In het aso en het kso kunnen geen uren-leraar worden omgezet in een krediet voor voordrachtgevers. In tegenstelling tot in Se-n-Se tso mogen in Se-n-Se kso geen voordrachtgevers worden ingeschakeld.

4.3 Beperkingen op de vrije aanwending van het pakket uren-leraar

Op het principe van de vrije aanwending staat een aantal beperkingen. Bepaalde uren zijn voorbehouden voor structuuronderdelen waarvoor ze gegenereerd zijn (zie punt 4.3.4).

⁶ In het hoger beroepsonderwijs (hbo5 Opleiding Verpleegkunde) wordt niet gesproken van "leerlingen", maar van "cursisten".



4.3.1 Uren voor het vak godsdienst

De uren afkomstig van de berekeningswijze voor het vak godsdienst mogen uitsluitend worden aangewend voor de aanstelling van godsdienstleraren: hetzij in lessen, hetzij in uren die geen lesuur zijn.

Omgekeerd mogen uit het pakket voor alle vakken wel uren worden gebruikt om méér uren godsdienst in te richten.

Voorbeeld

Een school krijgt volgend urenpakket toegewezen: 1055 uren-leraar en 52 uren godsdienst.

- *In een eerste schikking waren 26 klasgroepen voorzien zodat de 52 uren voor godsdienst opgebruikt zijn. De directie zou echter 2 leerlingengroepen in de derde graad aso willen samenzetten voor godsdienst om een extra splitsing te kunnen doorvoeren voor een ander vak (vb. LO). De lessen van godsdienst kunnen echter niet verschoven worden naar een ander vak, omdat het totaal aantal uren godsdienst dan onder de 52 zou komen.*
- *De directie herschikt de klasindeling toch zodanig dat er slechts 25 klasgroepen worden voorzien voor het vak godsdienst. Indien daarnaast nog 2 uren die geen lesuur zijn (bv. BPT) worden ingericht in het ambt van godsdienstleraar, voldoet de school aan de verplichting dat de 52 uren voor godsdienst moeten worden aangewend in het ambt van godsdienstleraar.*
- *Om pedagogische redenen wil de directie de klassen in het eerste leerjaar opsplitsen in kleinere groepen, maar daarvoor zijn ook nog extra uren nodig voor het vak godsdienst. Deze uren kunnen uit het gewone pakket genomen worden bovenop de 52 uren godsdienst die reeds ingericht zijn.*
- *De directie beslist een godsdienstleraar in BPT-uren aan te stellen als graadcoördinator. De uren daarvoor kunnen uit het gewone pakket genomen worden bovenop de 52 uren godsdienst die worden ingericht als lessen in dat vak.*
- *Indien de school door een grote terugval van het leerlingenaantal niet alle 52 uren voor godsdienst op een zinvolle wijze kan aanwenden in het ambt van godsdienstleraar, kan ze eventueel een aantal van die uren overdragen naar een andere school, waar ze dan nog altijd moeten worden aangewend in het ambt van godsdienstleraar. Allicht zal worden afgesproken dat die andere school in het lopende schooljaar of in het volgende schooljaar uren-leraar teruggeeft: volgens afspraak kunnen dat dan uren voor godsdienst zijn en/of uren voor alle vakken.*

4.3.2 Uren voor bijzondere pedagogische taken (BPT-uren)

De uren voor bijzondere pedagogische taken zijn “uren die geen lessen zijn”. Merk op dat de decreetgever geen inhoudelijke invulling van BPT-uren voorschrijft, maar die overlaat aan de lokale onderwijsverstrekkers. Het is evident dat de activiteiten die via BPT-uren worden ingericht, een meerwaarde moeten bieden voor de schoolorganisatie.

Maximaal 3% van het totale lessurenpakket mag worden besteed aan bijzondere pedagogische taken. Deze beperking tot 3% geldt **enkel voor de BPT-uren**, niet voor de andere “uren die geen lessen zijn” zoals inhaallessen, Seminars, klassenraad e.d. Voor de beperking inzake de inrichting van IPB-uren verwijzen we naar punt 4.3.3.

Bij de berekening van het percentage aan BPT-uren dat in een school wordt ingericht, wordt géén rekening gehouden met:

- de uren die worden aangewend voor het voltijds secundair onderwijs dat is georganiseerd volgens een modulair stelsel⁷;
- de betrekking van topsportschoolcoördinator die wordt ingericht in het ambt van leraar⁸.

⁷ Zie [art. 212 van de Codex Secundair Onderwijs](#).

⁸ Zie [art. 221 § 2 van de Codex Secundair Onderwijs](#).

Het totale aantal uren-leraar waarop dit percentage wordt berekend, omvat:

- de gewone uren-leraar: dit zijn de uren-leraar volgens de coëfficiëntenregeling (zie Ministeriële omzendbrief SO 55) inclusief de minimumpakketten, verhoging voor scholen in een scholengemeenschap, uren voor een school niet in een scholengemeenschap, uren topsport, forfaitair pakket;
- de uren-leraar voor godsdienst;
- de uren-leraar land- en tuinbouw (“teeltleider”);
- de uren-leraar voor deeltijds beroepssecundair onderwijs;
- de extra uren-leraar voor gelijke onderwijskansen.
- *de ontvangen uren-leraar uit overdracht;*
- *de bijkomende uren-leraar voor tijdelijk onderwijs aan huis;*
- *de extra uren-leraar scholengemeenschap (d.w.z. het aandeel van de 20 000 uren-leraar die worden verdeeld onder alle scholengemeenschappen);*
- *de uren-leraar voor begeleiding van gewezen OKAN-leerlingen;*
- *de specifieke uren-leraar voor onthaalonderwijs.*

De uren-leraar die het resultaat zijn van een omzetting van punten (punten ICT-coördinatie, globale puntenenveloppe) mogen niet worden meegeteld in het totale aantal uren-leraar waarop het percentage wordt berekend.

Het maximum van 3% mag worden overschreden als het lokaal onderhandelingscomité (LOC) of de ondernemingsraad hiermee akkoord gaat. Dit betekent dat er tussen het schoolbestuur en de personeelsgeleding een consensus moet worden bereikt. Zonder dit akkoord mag de 3% niet worden overschreden (zie ook mededeling [“Het lokaal onderhandelingscomité: samenstelling, bevoegdheden en werking”](#), thema Overleg en inspraak).

Voorbeeld

Een school heeft onvoldoende punten om een betrekking van adjunct-directeur op te richten. Het schoolbestuur wenst een leraar met bekwaamheidsbewijs master + BPB via 20 BPT-uren klasvrij te maken ter ondersteuning van de directeur. Samen met de graadcoördinatoren zou deze leraar deel uitmaken van het middenkader. Het aantal BPT-uren stijgt daardoor wel boven de 3%.

Het schoolbestuur moet deze strategie op de agenda plaatsen van het LOC of de ondernemingsraad en hiervoor een akkoord verkrijgen. Zonder akkoord van de personeelsdelegatie mag de limiet van 3% BPT-uren niet overschreden worden.

Zoals vastgelegd in cao X gaat AgODi na of de scholen zich houden aan de maximumgrens van 3% BPT-uren resp. aan de voorwaarde waaraan ze moeten voldoen indien ze dat maximumpercentage willen overschrijden. Deze regeling is als volgt uitgewerkt in de [Ministeriële omzendbrief PERS/2014/06](#) “Beperking van het aantal uren die geen lessen zijn en georganiseerd worden als bijzondere pedagogische taken in het secundair onderwijs”:

Elke school krijgt in juni van AgODi via “Mijn onderwijs” een brief met een voorlopige berekening van de 3%, voortgaande op haar omkadering voor het volgende schooljaar. Bij die voorlopige berekening kan AgODi enkel rekening houden met de gegevens die op dat ogenblik reeds beschikbaar zijn, en nog niet met de uren die hierboven gecursiveerd zijn: overnames van uren-leraar, de verdeling van het aandeel van de 20 000 uren-leraar binnen de scholengemeenschap, TOAH, OKAN e.d.

Op het einde van het eerste trimester zal AgODi dan voor elke school (instellingsnummer) op basis van de elektronische indienstmeldingen van de personeelsleden nagaan in hoeveel uren er tijdelijke of vastbenoemde titularissen (d.w.z. ATO2 of ATO4) zijn aangesteld onder BPT, en zal het de scholen aanschrijven die de grens van 3% overschrijden. De school in kwestie moet dan ofwel aantonen dat de berekeningsbasis ruimer is dan die waar AgODi was van uitgegaan (bv. door overname van uren-leraar, door toekenning van een gedeelte van de 20 000 uren-leraar o.d.), ofwel moet ze het



protocol beschikbaar houden waarin het LOC of de ondernemingsraad zich akkoord verklaart met de overschrijding van de 3%, ofwel moet ze zich binnen de maand in orde stellen door het aantal BPT-uren te verminderen of door alsnog een akkoord te bereiken binnen het LOC / de ondernemingsraad. Indien geen van die oplossingen mogelijk is, kan een vakorganisatie de zaak aanhangig maken bij het Centraal Paritair Comité.

4.3.3 Uren voor interne pedagogische begeleiding (IPB)

Enkel scholen met bso kunnen uren-leraar aanwenden onder de vorm van interne pedagogische begeleiding (IPB)⁹. Cao X voegt hieraan toe dat IPB-uren vanaf 1 september 2014 alleen kunnen worden aangewend ten behoeve van leerlingen van het bso, en dat in het LOC of de ondernemingsraad moet worden onderhandeld over het aantal IPB-uren en de invulling ervan.

Onderhandelen betekent dat schoolbestuur en personeelsgeleding een consensus trachten te bereiken. Indien dat niet mogelijk blijkt, moet het schoolbestuur de beslissing nemen.

4.3.4 Uren voorbehouden voor structuuronderdelen waarvoor ze gegeneerd zijn

4.3.4.1 Uren-leraar gegeneerd door de B-stroom en het bso

De uren-leraar, gegeneerd door de B-stroom van de eerste graad en door de tweede en derde graad bso, worden zoveel mogelijk aangewend voor de desbetreffende onderdelen. De controle hierop zal gebeuren door de onderwijsinspectie.¹⁰

Tijdens de doorlichting zal de onderwijsinspectie de aanwending nagaan van de uren-leraar gegeneerd door:

- het eerste en tweede leerjaar B en/of
- de tweede graad van het beroepssecundair onderwijs en/of
- de derde graad van het beroepssecundair onderwijs.

Wanneer de onderwijsinspectie een onverantwoord gebruik ten voordele van andere onderwijsvormen of -groepen vaststelt, zal zij een omstandig en gemotiveerd advies formuleren voor de Vlaamse regering. De Vlaamse regering kan op grond van dat advies een norm bepalen voor de betrokken school. Deze norm legt het maximale aantal uren-leraar vast dat naar andere onderwijsvormen of -groepen mag verschuiven. De Vlaamse regering heeft hoorplicht ten overstaan van de school en zal de verdere procedurele regeling ter zake ontwikkelen.

Belangrijk is dat de school in geval van aanwending voor andere onderwijsvormen of -groepen kan aantonen dat deze aanwending occasioneel is.

Voorbeelden

- *In een school stelt men op 1 september volgende verschuiving vast: in vergelijking met het voorgaande schooljaar zijn heel wat meer leerlingen ingeschreven in het tweede leerjaar A van de eerste graad (2A) terwijl er veel minder hebben gekozen voor het tweede leerjaar B (2B). De directie beslist om twee klasgroepen te maken in 2A en slechts één klasgroep in 2B. Daartoe is wel een verschuiving nodig van uren gegeneerd door 2B naar 2A. Deze situatie kan gemotiveerd worden met de grote verschuiving in de leerlingenpopulatie. De betrokken school dient er wel rekening mee te houden dat ze eventuele nieuwe inschrijvingen voor 2B in de loop van de maand september en zelfs later in het schooljaar zal moeten toestaan tot wanneer ze de vooropgestelde maximumcapaciteit bereikt.*
- *In een school start men op 1 september met een nieuwe studierichting in de derde graad tso. Een groot aantal leerlingen schrijft zich hiervoor in, maar deze leerlingen genereren enkel*

⁹ Zie [art. 211 § 2 van de Codex Secundair Onderwijs](#).

¹⁰ Zie [art. 213 van de Codex Secundair Onderwijs](#).

lessuren voor het daaropvolgende schooljaar. In de lessentabel voor die richting zijn 14 lessuren heel specifiek zodat er daarvoor geen samenstellingen mogelijk zijn met andere studierichtingen.

De directie beslist om 14 lessuren, gegenereerd door de derde graad bso, eenmalig te gebruiken voor de nieuwe tso-studierichting.

- Een school heeft in de tweede en derde graad een aanbod van zowel bso als tso. Om het ruime studieaanbod in de derde graad tso in stand te houden, heeft deze school méér uren-leraar nodig dan het urenpakket dat door het leerlingenaantal wordt gegenereerd. Jaarlijks worden er 25 uren-leraar van de tweede en derde graad bso geïnvesteerd in de derde graad tso. Dit heeft gevolgen voor de klasgrootte van de bso-leerlingen, en kan door de onderwijsinspectie worden aangeklaagd als een onevenwichtige verdeling van de toegewezen middelen, temeer daar het een situatie is die zich jaar na jaar voordoet.

4.3.4.2 Uren-leraar gegenereerd door de component topsport

De uren-leraar afkomstig van de specifieke regeling voor de structuuronderdelen aso en tso met component topsport,¹¹ mogen uitsluitend worden gebruikt voor de organisatie van de betrokken topsportrichtingen: hetzij als lessuren, hetzij als uren die geen lesuur zijn.

Aan elke topsportschool (met een tweede en derde graad) waarop het topsportconvenant van toepassing is, wordt een topsportschoolcoördinator toegekend. Dit is echter geen afzonderlijk ambt; de betrekking kan naar keuze ingevuld worden met een adjunct-directeur, technisch adviseur-coördinator, technisch adviseur of leraar.

Zie verder [punt 3.2.1.6 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

4.4 Overdracht uren-leraar

De overdracht van uren-leraar kent 3 mechanismen:

- de overdracht van uren-leraar naar het volgende schooljaar: maximum 2% van het totaal aantal aanwendbare uren-leraar kan worden overgedragen naar het daaropvolgende schooljaar en in een zogenoemde “buffer” worden gestopt;
- de herverdeling door het schoolbestuur: beperkt tot maximum 2% van het totaal aantal uren-leraar van het voorgaande schooljaar;
- de vrijwillige overdracht van uren-leraar tussen scholen, waarbij geen maximumgrens geldt. Het mechanisme van de vrijwillige overdracht van uren-leraar kan worden toegepast indien een school bereid is een andere noodlijdende school uren-leraar te geven gedurende een bepaald schooljaar. Indien het bovendien de bedoeling is deze uren-leraar het schooljaar nadien terug te krijgen, komt dit neer op het “lenen” van uren-leraar aan de andere school.

Voor verdere toelichtingen bij deze mechanismen verwijzen we naar de mededeling “[Overdracht van uren-leraar](#)” (thema Omkadering).

4.5 Minimumpakketten

Voor scholen die aan bepaalde voorwaarden beantwoorden, wordt gebruikgemaakt van een andere berekeningswijze voor het pakket uren-leraar: zie [punt 3.2.1.4 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#) en de bijlagen 1, 2 en 3 bij die omzendbrief. Deze berekeningswijze resulteert in een gunstiger pakket uren-leraar, dat bekend is onder de naam “minimumpakket”. De toekenning van een minimumpakket gebeurt automatisch; het is de overheid die nagaat of de school aan de voorwaarden voldoet. De school zelf hoeft geen bijkomende aanvraag in te dienen bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten.

¹¹ Zie bijlage 4 van de [Ministeriële omzendbrief SO 60](#) “Studieaanbod voltijds secundair onderwijs”.



Een school die een minimumpakket toegekend krijgt, kan tijdens het schooljaar van die toekenning in geen enkel structuuronderdeel dat behoort tot een graad of onderwijsvorm waarvoor het minimumpakket is toegekend, de inschrijving van een leerling weigeren op basis van capaciteit of volzetverklaring.

Voor de vierde graad en hbo5-verpleegkunde wordt niet voorzien in minimumpakketten.

4.6 Pakket uren-leraar voor scholen in afbouw

Scholen die op 1 februari van de twee voorafgaande schooljaren de rationalisatienorm niet bereiken, moeten overgaan tot fusie of afbouw. In geval van afbouw wordt het pakket uren-leraar via de coëfficiëntenregeling vervangen door een “noodpakket” uren-leraar dat de Vlaamse Regering toekent voor de volledige duur van het schooljaar; het betrokken schoolbestuur dient daarvoor tijdig een voorstel in bij het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Dit pakket laat de school toe om tijdens de afbouw de afwerking van de goedgekeurde leerplannen te realiseren.

5 Extra uren-leraar (20 000) voor de scholengemeenschappen

Aan de scholengemeenschap wordt een aantal extra uren-leraar toegekend in verhouding tot haar aandeel in het totale urenpakket van het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs (zie ook mededeling [“Omkadering die wordt toegekend via de scholengemeenschap”](#), thema Omkadering). Voor het totaal van alle scholen secundair onderwijs die tot een scholengemeenschap behoren, gaat het om 20 000 extra uren-leraar. De scholengemeenschap moet deze extra uren-leraar verdelen over haar scholen. Deze uren moeten worden aangewend om:

- het aantal plage-uren¹² te reduceren en/of
- de werkdruk te verminderen door deze uren te besteden aan klassenraad, klassendirectie, splitting van klassen, leerlingenbegeleiding, lerarenondersteuning en stagebegeleiding (van studenten van de lerarenopleiding).

Deze uren-leraar kunnen na overleg tussen de directies van de verschillende scholen van de scholengemeenschap en na onderhandeling in het onderhandelingscomité van de scholengemeenschap (OCSG) op solidaire wijze worden toegekend aan de scholen met de grootste noden. Indien de scholengemeenschap het niet eens wordt over de verdeling, dan worden de extra uren-leraar recht evenredig verdeeld volgens het pakket uren-leraar van elke school.

Voor scholen die niet tot een scholengemeenschap behoren, wordt het aantal wekelijkse uren-leraar, na toepassing van de reglementair voorziene berekeningswijze en het aanwendingspercentage, verhoogd met 1%.

Zie verder de [punten 4.2.5.2 en 4.2.5.3 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

6 Extra uren-leraar voor land- en tuinbouwscholen

In land- en tuinbouwscholen vraagt het onderhoud en de verzorging van de gewassen en veestapel ook inzet van personeel tijdens de weekends en vakantieperiodes. Daarom worden 58 extra uren-leraar toegekend aan scholen voor voltijds secundair onderwijs die binnen het studiegebied land- en tuinbouw ten minste één van de volgende structuuronderdelen organiseren in de tweede en/of derde graad: landbouwtechnieken tso, tuinbouwtechnieken tso, landbouw bso, tuinbouw bso en paardrijden en -verzorgen bso. Deze uren-leraar moeten worden gelijkgesteld met praktische vakken in de tweede en/of derde graad.

Een school die bovengenoemde structuuronderdelen aanbiedt, ontvangt naast de 58 uren-leraar (wat overeenkomt met twee voltijdse betrekkingen) nog bijkomende uren-leraar, afhankelijk van

¹² i.v.m. plage-uren: zie de mededeling [“Prestatieregeling voor de ambten van leraar en godsdienstleraar; plage- en nuluren”](#) (thema: Prestatieregeling).

het aantal regelmatige leerlingen: maximaal bijkomend drie voltijdse betrekkingen leraar praktische vakken. De school kan aldus maximaal vijf voltijdse betrekkingen inrichten; deze uren-leraar mogen ook verdeeld worden over meer dan vijf personeelsleden.

Deze personeelsleden zijn aangesteld in het ambt van leraar, ook al duidt men hen doorgaans aan met de benaming “teeltleider”. Zij geven illustratieve demonstraties tijdens de praktijklessen aan de leerlingen van het studiegebied land- en tuinbouw en/of zijn verantwoordelijk voor de verzorging en het onderhoud van de teelten en de veestapel.

Zie ook [punt 3.2.1.8 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).

7 De globale puntenenveloppe

De globale puntenenveloppe is een ongekleurde omkaderingsenveloppe uitgedrukt in punten die wordt toegekend aan het geheel van de scholengemeenschap (zie ook mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)” onder het thema Omkadering). Ook hierop wordt sinds 2015 een aanwendingspercentage toegepast: van het totale aantal punten dat theoretisch wordt gegenereerd volgens de verschillende parameters samen, krijgt de scholengemeenschap er slechts 96,57% toegekend.

Eenmaal de scholengemeenschap punten heeft voorafgenomen (tot maximaal van 10% van de enveloppe) om haar beleid inzake taak- en functiedifferentiatie op niveau van de scholengemeenschap gestalte te geven, verdeelt ze de resterende punten onder de scholen op basis van de criteria die ze zelf heeft vastgelegd. De verdeling van de punten gebeurt voor een volledig schooljaar. Punten die in de loop van het schooljaar “vrij komen”, bv. door ontslag of pensionering van een titularis, kunnen in de loop van dat schooljaar niet worden overgedragen naar een andere school.

Doordat de punten ongekleurd zijn, kan een school haar personeelsbeleid beter afstemmen op de specifieke noden, zelf eigen accenten leggen of een directieteam verder uitbouwen. Wel is ze verplicht om met de punten die ze binnen de scholengemeenschap toegekend krijgt, in de eerste plaats de betrekkingen in stand houden van haar eigen vastbenoemde personeelsleden (zgn. historisch passief). Heeft ze daarna nog punten over, dan kan ze kiezen in welk ambt ze tijdelijke betrekkingen opricht.

Met deze punten kunnen ook betrekkingen in het ambt van leraar of godsdienstleraar worden opgericht, namelijk onder de vorm van uren “taak- en functiedifferentiatie” (TFD). Het decreet legt niet vast welke taken kunnen worden omschreven als taak- en functiedifferentiatie.

Zie voor verdere informatie punt 7 van de mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)”. Zie ook de [Ministeriële omzendbrief PERS/2009/06](#) “Aanwending van de globale puntenenveloppe in het secundair onderwijs”.

8 Extra uren-leraar voor gelijke onderwijskansen (GOK)

Het gelijkeonderwijskansenbeleid richt zich naar autochtone en allochtone kansarme jongeren in de eerste, tweede en derde graad en in het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers die omwille van sociale, culturele en economische omstandigheden leer- en ontwikkelingsmoeilijkheden ervaren of risico lopen in een achterstandspositie te geraken. Deze doelgroep wordt gedetecteerd aan de hand van de volgende gelijkekansenindicatoren: scholingsgraad van de moeder, schooltoelage, thuistaal, trekkende bevolking, tijdelijk of permanent buiten het gezin opgenomen.

De school die op 1 februari voorafgaand aan de driejaarlijkse periode het vereiste aantal leerlingen telt dat voldoet aan de gelijkekansenindicatoren, krijgt extra uren-leraar. Het aantal toegekende GOK-uren is afhankelijk van het aantal leerlingen per gewogen indicator. De extra uren-leraar zijn bedoeld voor de uitbouw en het voeren van een schooleigen GOK-beleid (zie ook mededeling “[Werken aan gelijke onderwijskansen](#)” onder het thema Gelijke onderwijskansen). Om de continuïteit van dat GOK-beleid te versterken, blijft het aantal van deze extra uren-leraar gelijk voor een periode van drie schooljaren. De huidige GOK-cyclus loopt van 2018-2019 tot en met 2020-2021.

De GOK-uren worden toegekend voor de eerste graad en het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers, resp. voor de tweede en derde graad. Deze extra uren-leraar mogen echter vrij worden



aangewend over de drie graden van de school. Dat wil zeggen dat de GOK-uren die zijn toegekend voor de eerste graad en het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers ook mogen worden aangewend in de tweede en de derde graad van de school. De GOK-uren die zijn toegekend voor de tweede en derde graad mogen eveneens worden aangewend in de eerste graad en in het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers.

Met de GOK-uren kunnen één of meer betrekkingen worden opgericht in het ambt van leraar of godsdienstleraar. De uren kunnen aan verschillende personeelsleden worden toegekend, maar het is steeds de bedoeling dat deze extra-uren leraar worden aangewend voor het voeren van een gelijksoortig onderwijskansenbeleid.

Uitsluitend de GOK-uren die zijn toegekend voor de tweede en derde graad kunnen worden omgezet in betrekkingen in het ambt van opvoeder. Deze betrekkingen van opvoeder moeten steeds halftijds of voltijds worden ingericht. Ongeacht het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid kost een halftijdse betrekking steeds 11 GOK-uren, en een voltijdse steeds 22 GOK-uren.

Voorbeeld

Een school heeft recht op 19 GOK-uren in de tweede en derde graad secundair onderwijs. Het schoolbestuur beslist om met deze extra uren-leraar een halftijdse betrekking van opvoeder op te richten en een deeltijdse betrekking in het ambt van leraar.

De 19 GOK-uren worden als volgt verdeeld: 11 uren-leraar worden omgezet in een halftijdse betrekking in het ambt van opvoeder en 8 uren-leraar worden gebruikt voor een deeltijdse betrekking in het ambt van leraar. Aangezien deze uren-leraar ook mogen worden aangewend in de eerste graad wordt hierin een personeelslid aangesteld met een opdracht van 8/22.

De GOK-uren van scholen voor gewoon secundair onderwijs kunnen *niet* worden overgedragen naar het volgende schooljaar, ze mogen m.a.w. niet worden “gebufferd”. Deze uren kunnen wel worden overgedragen naar andere scholen voor gewoon secundair onderwijs, zelfs naar een school voor gewoon secundair onderwijs die zelf geen GOK-uren genereert. De begunstigde school kan de overgedragen GOK-uren enkel aanwenden voor de uitvoering van een gelijksoortig onderwijskansenbeleid.

Voor GOK in het buso geldt er een afzonderlijke regeling. De GOK-uren van het gewoon secundair onderwijs kunnen enkel worden overgedragen naar een andere school van het gewoon secundair onderwijs.

Zie ook de [Ministeriële omzendbrief SO/2005/07](#) “Het gelijksoortig onderwijskansenbeleid voor het secundair onderwijs”.

9 Extra uren-leraar onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN)

Het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN-leerlingen) is afgestemd op de ondersteuning, begeleiding en opvolging van leerlingen die onlangs in België zijn aangekomen en de Nederlandse taal niet machtig zijn. Voor de inhoudelijke werking verwijzen we naar de mededelingen onder het thema [OKAN - onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers](#). Het onthaalonderwijs is niet bedoeld voor buitenlandse jongeren die in het kader van een uitwisselingsprogramma tijdelijk worden ingeschreven in een secundaire school.

Indien een scholengemeenschap¹³ een onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers wenst te programmeren, moet het schoolbestuur van de school die als contactschool¹⁴ zal fungeren een gemotiveerde aanvraag indienen bij de Vlaamse regering: zie hiervoor [punt 3.6 van de Ministeriële omzendbrief SO 61](#) “Programmatie in het voltijds gewoon secundair onderwijs”. Er is geen vaste datum meer voor de aanvraag tot programmatie en de opstart van onthaalonderwijs. Eenmaal de Vlaamse regering heeft beslist dat de scholengemeenschap OKAN mag programmeren en vanaf wanneer ze

¹³ Onthaalonderwijs kan ook worden georganiseerd door een secundaire school die niet tot een scholengemeenschap behoort.

¹⁴ Per scholengemeenschap die onthaalonderwijs inricht wordt één school aangeduid die zal instaan voor de communicatie met het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Deze school wordt de “contactschool” genoemd.

dat mag doen, beslist de scholengemeenschap in welke school / welke scholen het onthaalonderwijs wordt ingericht.

Na goedkeuring van de aanvraag, genereert de organisatie van onthaalonderwijs een specifiek pakket uren-leraar per anderstalige nieuwkomer in het onthaaljaar en een pakket uren-leraar voor het vervolgtraject van deze leerlingen (ex-OKAN-leerlingen). Indien meer dan één school van de scholengemeenschap onthaalonderwijs inricht, beslist de scholengemeenschap hoe deze specifieke uren-leraar voor het onthaaljaar en voor het vervolgtraject worden verdeeld over de betrokken scholen.

De specifieke OKAN-uren voor het onthaaljaar mogen alleen voor de organisatie van dit onthaalonderwijs worden aangewend. Ze worden als volgt berekend: per OKAN-leerling die in het onthaaljaar is ingeschreven op de *laatste* lesdag van september, worden 2,5 specifieke OKAN-uren toegekend voor de volledige maand september. Vanaf dan worden 2,5 specifieke OKAN-uren toegekend voor elke leerling die is ingeschreven op de eerste lesdag van oktober (of op de eerste lesdag waarin OKAN wordt georganiseerd, indien dit niet het geval was op 1 oktober). Nadien wordt het specifieke pakket OKAN-uren opnieuw berekend telkens het aantal anderstalige nieuwkomers stijgt of daalt met vier. Iedere school die OKAN aanbiedt, brengt AgODi via DISCIMUS op de hoogte van de in- en uitschrijvingen van leerlingen; op basis van die gegevens zal AgODi de herberekening meedelen aan de contactschool.

Het leerprogramma van het onthaaljaar is vooral gericht op het verwerven van Nederlands, daarom worden in principe alle OKAN-uren-leraar (behalve de uren voor godsdienst) uitsluitend gebruikt voor het aanleren van de Nederlandse taal (onder de vakbenaming “Nederlands voor nieuwkomers”). Per anderstalige nieuwkomer kunnen maximaal vier uren-leraar met een ander vak worden ingevuld: bijvoorbeeld wiskunde, Frans, lichamelijke opvoeding ...

Naast de specifieke uren genereren de OKAN-leerlingen ook reguliere uren-leraar volgens het aantal regelmatige leerlingen op de teldatum¹⁵ (in principe de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar), berekend volgens de principes die zijn uiteengezet in de [Ministeriële omzendbrief SO 55](#): zowel uren-leraar voor alle vakken als uren-leraar voor godsdienst. Uiteraard kunnen ook deze reguliere uren-leraar gebruikt worden als aanvulling bij de specifieke uren-leraar voor de organisatie van het onthaalonderwijs. De uren voor godsdienst mogen enkel voor dat vak worden aangewend.

Verder ontvangt de scholengemeenschap 0,9 extra uren-leraar voor de begeleiding, ondersteuning en opvolging van de ex-OKAN-leerlingen. Voor deze berekening worden de regelmatige OKAN-leerlingen geteld op de eerste lesdag van februari van het voorafgaande schooljaar (of op de eerste lesdag van juni indien OKAN pas na 1 februari werd geprogrammeerd; vanaf het schooljaar nadien worden de leerlingen geteld op 1 februari). Deze bijkomende uren-leraar kunnen enkel worden aangewend voor de ondersteuning van ex-OKAN-leerlingen in het regulier onderwijs, en voor expertise-overdracht. Over de concrete invulling van deze bijkomende uren-leraar voor het vervolgtraject van de ex-OKAN-leerlingen beslist het schoolteam zelf.

Zie ook de [Ministeriële omzendbrief SO 75](#) “Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het voltijds gewoon secundair onderwijs”.

10 Punten voor ICT-coördinatie

Aan de scholengemeenschap wordt jaarlijks een puntenenveloppe voor ICT-coördinatie toegekend. Deze punten voor ICT-coördinatie mogen in de school uitsluitend worden gebruikt om specifiek voor deze taak betrekkingen op te richten in de ambten van het ondersteunend personeel of van het bestuurs- en onderwijzend personeel, maar niet in het ambt van directeur of adjunct-directeur. Bij het onderwijzend personeel (leraar en godsdienstleraar) is een aanstelling per uur-leraar mogelijk; in de andere ambten kunnen enkel voltijdse of halftijdse betrekkingen worden ingericht.

¹⁵ Voor de teldatum: zie [punt 3.2.1.3 van de Ministeriële omzendbrief SO 55](#).



De puntenwaarde die deze personeelsleden innemen, is afhankelijk van hun diplomaniveau en/of salarisschaal van de titularis¹⁶ (zie [punt 4.2.2 van de Ministeriële omzendbrief GD/2003/04](#) “Mededeling betreffende ict-coördinatie : maatregelen vanaf het schooljaar 2005-2006” en ook de mededeling “[Omkadering die wordt toegekend via de scholengemeenschap](#)” onder het thema Omkadering). De punten voor ICT-coördinatie mogen in geen geval worden samengevoegd met de punten uit de globale puntenenveloppe: met bv. 2 punten voor ICT en 2 punten van de globale puntenenveloppe kan géén betrekking van 4 punten worden ingericht.

De scholen kunnen deze middelen voor ICT enkel aanwenden indien ze samenwerken binnen de scholengemeenschap of binnen een ruimer samenwerkingsplatform waartoe niet enkel de scholengemeenschap behoort maar ook een of meer onderwijsinstellingen die niet tot een scholengemeenschap behoren (school, internaat, centrum volwassenenonderwijs of academie voor deeltijds kunstonderwijs). Dergelijk samenwerkingsplatform wordt gevormd voor een periode van 6 schooljaren, die samenvalt met de duur van de scholengemeenschap; momenteel dus van 2014-2015 tot en met 2019-2020.

De scholengemeenschap of het ruimere samenwerkingsplatform beslist na onderlinge afspraak welke taken het betrokken personeelslid op zich neemt. Zo kan dat personeelslid bijvoorbeeld hulp bieden aan leraars bij het zoeken naar de geschikte software voor hun lessen, hij/zij kan een visie ontwikkelen i.v.m. het ICT-beleid, ingeschakeld worden voor netwerkbeheer of voor het beheer van de website ...

Zie verder de [Ministeriële omzendbrief GD/2003/04](#) “Mededeling betreffende ict-coördinatie : maatregelen vanaf het schooljaar 2005-2006”.

11 Uren-leraar voor tijdelijk onderwijs aan huis (TOAH)

Leerlingen die herhaaldelijk of gedurende een relatief lange periode afwezig zijn op school wegens ziekte of ongeval of moederschapsverlof¹⁷ kunnen een beroep doen op tijdelijk onderwijs aan huis. Gedurende de periode waarin de leerling recht heeft op tijdelijk onderwijs aan huis subsidieert de overheid vier bijkomende uren-leraar per leerling en per week. Voor chronisch zieke leerlingen omvat TOAH vier-uren leraar per 9 halve schooldagen afwezigheid; deze moeten niet aaneensluiten.

Met de uren-leraar voor tijdelijk onderwijs aan huis richt de school waar de leerling is ingeschreven, een betrekking op in het ambt van leraar of godsdienstleraar. De klassenraad beslist na overleg met de betrokken personen¹⁸ over het tijdstip en de spreiding van deze uren-leraar, en bepaalt welke vakken worden onderwezen. Deze vakken mogen tijdens de duur van het tijdelijk onderwijs aan huis wisselen.

Deze lessen worden verstrekt op de effectieve verblijfplaats van de leerling; bij een chronische ziekte kunnen ze ook, na overleg met de betrokken personen en de school, geheel of gedeeltelijk op school georganiseerd worden.

Zie verder de mededeling “[Tijdelijk onderwijs aan huis voor zieke jongeren \(TOAH\)](#)” (thema: Zorgbeleid) en de [Ministeriële omzendbrief SO/2005/05](#) “Onderwijs aan huis voor zieke jongeren”.

¹⁶ Ook wanneer in het ambt van leraar of godsdienstleraar een vervanger met barema 501 wordt aangesteld ter vervanging van een titularis die een lager barema geniet, blijft de puntenwaarde van de betrekking bepaald door de titularis.

¹⁷ Zie [punt 2.1.1 van de Ministeriële omzendbrief SO/2005/04](#) “Afwezigheden en in- en uitschrijvingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs en het deeltijds secundair onderwijs”.

¹⁸ Met “de betrokken personen” worden bedoeld: de ouders of de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben, ofwel de meerderjarige leerling zelf.

12 Uren voor aanvangsbegeleiding

Vanaf 2019-2020 hebben personeelsleden die zijn aangesteld voor bepaalde duur (niet via TAO of bij wijze van reffectatie of wedertewerkstelling) recht op aanvangsbegeleiding. Vanaf dan krijgen alle onderwijsinstellingen middelen die moeten worden aangewend voor aanvangsbegeleiding. Voor heel het gewoon secundair onderwijs (ongeveer 940 scholen) gaat het om 3.086 uren-leraar, die de overheid zal verdelen naar rata van het aantal gewone uren-leraar van elke school.

Deze maatregel is momenteel (februari 2019) in behandeling in het Vlaams parlement. Van zodra meer informatie beschikbaar is, zullen we die hier verder aanvullen. In het voorjaar 2019 zal Katholiek Onderwijs Vlaanderen een mededeling publiceren die een visie biedt op aanvangsbegeleiding ook een aantal praktische suggesties zal formuleren.

13 Overlegprocedure met het oog op de aanwending van het urenpakket

13.1 Schoolraad

Het [Participatiedecreet](#) stelt dat de schoolraad recht heeft op overleg over de vaststelling van de criteria voor de aanwending van uren-leraar en punten, en dat het schoolbestuur de schoolraad tijdig moet informeren over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd aan de schoolraad. De schoolraad heeft wel de mogelijkheid om af te zien van het overleg. Zo kan de schoolraad bij het begin van het schooljaar zijn overlegagenda bepalen en daarbij dan zelf kiezen of de aanwending van uren-leraren en punten geagendeerd wordt¹⁹. In geen geval kan het overleg betrekking hebben op de concrete toewijzing van opdrachten aan individuele personeelsleden.

In het overleg tussen schoolbestuur en schoolraad wordt een akkoord nagestreefd. Indien er een akkoord wordt bereikt, moet het schoolbestuur dat ook uitvoeren. Het overleg tussen schoolbestuur en schoolraad kan echter ook leiden tot een niet-akkoord. In dat geval neemt het schoolbestuur een eindbeslissing.

Voor verdere informatie over de schoolraad verwijzen we naar de mededeling [Participatiedecreet: de schoolraad](#)” (thema: Participatie).

Enkele voorbeelden van criteria voor de aanwending van het pakket uren-leraar:

- *In de aanvangsleerjaren kleinere leerlingengroepen vormen dan in de hogere leerjaren.*
- *Geen uren van de B-stroom in de eerste graad en van het bso overhevelen naar andere onderwijsvormen.*
- *Voor het vak Techniek 16 leerlingen als maximale groep beschouwen.*
- *Praktijklessen aan machines niet laten doorgaan met klasgroepen boven de 10 leerlingen.*
- *Slechts in uitzonderlijke omstandigheden (eventueel gedurende één schooljaar) structuuronderdelen met minder dan 5 leerlingen organiseren.*
- *Investeren in interne pedagogische begeleiding (via BPT-uren of IPB-uren).*
- *Investeren in vestigingsplaatsen.*
- *(Opnieuw) uren toekennen voor klassendirectie en de klassenraad.*
- *Voldoende begeleiding van stages voorzien.*
- *Rekening houden met het aantal beschikbare pc's en, voor sommige studierichtingen, de verhouding van 1 leerling per pc nastreven.*
- *Het opgebruiken van het volledige urenpakket.*

¹⁹ [Punt 5.4.4 van de Ministeriële omzendbrief GD/2004/03](#) “Lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs”.



- *Uren-leraar overdragen naar een onderwijs- of opleidingsinstelling waarmee wordt samengewerkt in het kader van een structuuronderdeel Se-n-Se of hbo₅-verpleegkunde.*
- ...

13.2 Lokaal onderhandelingscomité (LOC)

Het LOC-decreet²⁰ bepaalt dat het schoolbestuur de leden van het LOC moet inlichten over “*interne beslissingen die een belangrijke weerslag kunnen hebben voor het personeel*”. Omwille van dat **informatierecht** moet het schoolbestuur het LOC inlichten over het resultaat van het gebeurlijke overleg over de aanwendingscriteria tussen de schoolraad en het schoolbestuur (zie punt 15.1).

Naast het informatierecht heeft het LOC ook een onderhandelingsbevoegdheid over het wijzigen van de maatregelen betreffende de omstandigheden en voorwaarden waarin het werk in de school wordt uitgevoerd. Wanneer de overeengekomen aanwendingscriteria tussen schoolbestuur en schoolraad van die aard zijn, dan moet hierover worden **onderhandeld** in het LOC (zie ook mededeling “[Het lokaal onderhandelingscomité: samenstelling, bevoegdheden en werking](#)” onder het thema Overleg en inspraak). Ook over het overdragen van uren-leraar naar een andere school²¹ of naar het volgende schooljaar en over het aantal uren voor interne pedagogische begeleiding en de invulling ervan (IPB - zie punt 4.3.3) zal onderhandeld worden.

Indien de school meer dan 3% uren voor bijzondere taken (BPT) wenst in te richten, is daarvoor bovendien het **akkoord** van het LOC nodig: zie punt 4.3.2 van deze mededeling.

De [Ministeriële omzendbrief SO 55](#) vraagt dat van de onderhandelingen over de criteria en aanwending van het pakket uren-leraar per school een proces-verbaal wordt opgesteld dat ter inzage ligt van verificatie en inspectie.

14 Zending “aanwending middelen”

De scholen melden de globale gegevens i.v.m. het aantal uren-leraar dat ze inrichten of overdragen aan AgODi met de elektronische zending “aanwending middelen” (ter vervanging van de vroegere papieren zending AL3 “jaarlijkse inlichtingen”).

De elektronische zending gebeurt via het softwarepakket dat wordt gebruikt voor de personeelsadministratie. AgODi bezorgt de scholen jaarlijks concrete richtlijnen voor het invullen van deze zending en deelt ook de uiterste datum van verzending mee (doorgaans begin november).

15 Overschrijding van het pakket uren-leraar

Wanneer het Agentschap voor Onderwijsdiensten vaststelt dat een school haar urenpakket heeft overschreden, zal het dit aan het betrokken schoolbestuur kenbaar maken via een terugvorderingsbrief. Doorgaans voert de overheid de controle op het aantal subsidieerbare uren pas uit in de loop van het schooljaar of zelfs op het einde ervan.

Bij vaststelling van een overschrijding kan de school de Dienst Personeel van Katholiek Onderwijs Vlaanderen contacteren om samen naar een oplossing te zoeken om de overschrijding weg te werken.

Als dat niet lukt met een correctie van elektronische indienstmeldingen, kan de school haar buffer van overgedragen uren aanspreken, of in tweede instantie een beroep doen op een andere school van de scholengemeenschap of van het katholiek onderwijs die nog voldoende gebufferde uren heeft. Als ook dat niet mogelijk is, gaat de administratie over tot een terugvordering van de ten onrechte ingerichte uren.

²⁰ Decreet van 5 april 1995 tot oprichting van onderhandelingscomités in het vrij gesubsidieerd onderwijs (zgn. [LOC-decreet](#)).

²¹ Zie [art. 19 en 20 van de Codex Secundair Onderwijs](#).